

Nejnovější vědecká zpráva vyjadřuje závažné pochyby o bezpečnosti platných limitů pro neionizující záření a doporučuje přijetí nových

University of Albany, New York – 31.8.2007

Mezinárodní skupina dvaceti vědců a odborníků na veřejnou politiku ochrany zdraví (USA, Švédsko, VB, Rakousko), sdružená ve výzkumném sdružení »Bioinitiative«, zveřejnila v srpnu 2007 odbornou zprávu o vlivu elektromagnetických polí (EMP) na zdraví pod názvem »BioInitiative: A Rationale for a Biologically-based Public Exposure Standard for Electromagnetic Fields (ELF and RF)« (Zdůvodnění biologicky založených obecných expozičních standardů pro NF a VF EMP). **Zpráva vyjadřuje závažné pochyby, týkající se bezpečnosti dnes platných limitů pro ochranu před EMP**, pocházející z různých zdrojů (vedení VN, mobilní komunikace, radary, TV a rádio a řada dalších).

Nízkofrekvenční EMP (vedení VN, el. domovní vedení a spotřebiče) bývá v zahraničí již nějakou dobu dáváno do souvislosti se zvýšeným rizikem dětské leukémie a může být spouštěčem rakoviny v pozdějším věku. Vyhodnocení uvedené pracovní vědecké skupiny m.j. dokumentuje např. vědecký důkaz o spoluodpovědnosti vedení vysokého napětí (VVN) v USA i jinde na světě za vznik stovek nových případů dětské leukémie.

Na šestistech stranách zpráva přináší detailní vědeckou informaci o **zdravotním vlivu EMP v hodnotách 100 až 1000násobně menších než jsou současné limity**, platné ve většině průmyslových zemí USA a Evropy vč. ČR, na základě doporučení tzv. vědeckých komisí (US FCC, ICNIRP).

Autoři kriticky přezkoušeli více než 2000 studií různých skupin a došli k závěru, že platné bezpečnostní limity, na něž se tak vehementně odvolávají při různých sporných příležitostech (viz umístění radaru USA na našem území, stížnosti na poškození zdraví obyvatel...) i zástupci státních orgánů ČR, **nejsou způsobilé k ochraně veřejného zdraví před účinky neionizujícího záření**. Z hlediska zdravotní politiky by se podle zprávy měly **zavést nové limity** na bázi biologických vlivů vyvoditelných z těchto zjištění, jež by braly v potaz zavádění moderních, ale rizikových technologií. Vědecká důkazní situace zdokumentovaná ve zprávě dává podnět k obavám, které se týkají **dětské leukémie, tumorů mozku, tumorů ušního nervu, Alzheimerovy choroby, neurologických onemocnění, aj.** Existují poukazy, že EMP jsou rizikovým faktorem rakoviny u dětí i dospělých.

Expert na veřejné zdraví a spoluautor studie Dr. David Carpenter, ředitel Institute for Health and the Environment University of Albany, New York, říká: » *Tato zpráva je alarmem, že dlouhodobá expozice několika typy EMP může mít vážné účinky na zdraví. Nyní je třeba svědomitého zdravotního přístupu k prevenci rakoviny a neurologických problémů, které jsou s expozicí spojeny. Musíme lidi a zákonodárce poučit, že "business as usual" není dále akceptovatelný.*«

Diskuze o vlivu EMP z vedení VN a transformátorů na incidenci dětské leukémie existuje v zahraničí již mnoho let. Dnes tucty studií potvrzují tuto souvislost, ale **veřejné orgány ochrany zdraví reagují jen pomalu nebo vůbec. Je zjevné, že jsou nutné nové limity pro ochranu obyvatelstva.**

Specialista na mozkové nádory prof. Dr. Lennart Hardell ze Švédska je také členem uvedené vědecké pracovní skupiny. Jeho studie o mobilních telefonech, bezšňůrových telefonech a nádorech mozku jsou uznávané jako rozhodující v debatě o bezpečnosti VF a mikrovlňného záření. **»Rizika při dlouhotrvajícím používání mobilů a bezšňůrových telefonů jsou evidentní, pokud se podíváme na lidi, kteří tyto přístroje používají přes 10 let a více, většinou stále na téže straně hlavy.«**

Nádory mozku potřebují normálně ke svému vývinu 15 až 20 let, používání mobilů může tuto dobu snižovat na 10 let, což je kratší perioda než u ostatních karcinogenních faktorů. ...»*Ukazuje se, že potřebujeme provést výzkum na vícero dlouhodobých uživatelích, abychom mohli riziko obsáhnout v celém rozsahu,*« říká Dr. Hardell. Jeho práce byla potvrzena jinými studiemi na dlouhodobých uživatelích bezdrátových přístrojů. Souhrnné vyhodnocení těchto studií ukazuje o

20% zvýšené riziko zhoubného gliomu při desetiletém používání, avšak na straně hlavy, kde se mobil používá pravidelně, vzrůstá toto **riziko o 200 %** (dvojnásobně). *»Krátkodobé studie nebraly v potaz velmi časté a dlouhodobé (nad 10 let) uživatele mobilů a také separátně nezkoumaly tu část mozku, která je dostatečně ozařována pro vývin tumoru.«*

Dlouhotrvající vysokofrekvenční (a zejména pulzní) záření souvisí také se symptomy jako např. **bolest hlavy, únava, nespavost, závrať, změny aktivity mozku a poruchy koncentrace a paměti**. Vědci referují o tom, že tyto efekty v případě každodenní expozice **mohou nastupovat už při velmi nízkých hodnotách**. **Děti jsou přitom obzvláště citlivé** na vlivy ze životního prostředí jakéhokoliv druhu.

Spoluautorka zprávy Cindy Sageová (Sage Associates) říká: *»Odborníci na veřejné zdraví a prevenci proti EMP nyní vyjádřili své mínění o významnosti existujících důkazů. **Vyplývá z toho, že existující mezinárodní limity (dle ICNIRP) a limity FCC nenabízejí dostatečnou ochranu zdraví obyvatel a pracovníků při expozici EMP. Doporučuje se tedy přijetí nových limitů** pro ochranu obyvatel a pracovníků před účinky neionizujícího záření, spočívajících na biologickém základě a zohledňující biologické vlivy a potencionální zdravotní účinky při dlouhodobé expozici. O faktu, že tyto nežádoucí efekty **nastupují při hodnotách expozice hluboko pod většinou národních a mezinárodních limitů**, se dnes již šířeji informuje.«*

Přijetí zákonných limitů založených na biologických účincích a nikoliv jen termických účincích, které zpráva doporučuje, je nutné kvůli prevenci organických funkčních poruch. Jsou jmenovány vlivy týkající se **poškození DNA, buněčné komunikace, buněčné látkové výměny a opravných mechanismů**, které kontrolují likvidaci rakovinných buněk v těle. Je zde také referováno o **neurologických účincích** včetně změn v činnosti mozkových proudů během mobilního telefonování, dále o **poruchách paměti, poruchách pozornosti a kognitivních funkcí, spánkových poruchách, sekreci hormonu melatoninu, vlivech na srdečně-oběhový systém a změny v imunitě**.

Další zúčastněný odborník na poli elektrobiologie Dr. Martin Blank z Columbia University, který je autorem části zprávy o stresových proteinech, zdůrazňuje: *»Buňky těla reagují na EMP jakožto potencionelního škůdce, stejně tak jako na jiné jedy ze životního prostředí včetně těžkých kovů a toxických chemikálií. **DNA buněk rozpozná elektromagnetické pole již při velmi nízkých hodnotách expozice a reaguje na to stresovou biochemickou odpovědí**. Vědecké výsledky nám říkají, že naše bezpečnostní **limity jsou nepřijatelné a proti expozicím EMP se musíme chránit sami**.«*

Zpracováno dle zahraničních zdrojů: www.elektrosmog.cz